

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

În giurul steagului.

„Foaia Poporului“ s'a înființat cu un scop, cu o țintă frumoasă și mântuitoare totodată: de a uni pe Români ca într'un singur snop, de a-i face ca cu puteri unite să lucreze pentru înaintarea neamului și pentru-ca să lupte cărăși cu puteri unite împotriva dușmanului de obște. Aceasta a fost ținta doririlor noastre, cei dela „Foaia Poporului“, țintă și dorință pentru care nici o osteneală nici jertfe nu am cruțat.

Dat-am totul ce ni-s'a cerut, am dat parale destule nesățioasei stăpâniri, dat-am jertfe și încă jertfe de oameni pricepători în purtarea luptei față de dușmani și aceasta numai pentru a neamului bine s'a făcut, pentru ajungerea neatrănării și pentru dobândirea drepturilor ce ni-s'au răpit.

Ostenelele multe nu ne-au istovit, jertfele mari nu ne-au muiat, ba ne-au întărit, și astăzi gata suntem mai mult ca ori-și-când, ca să jertfim totul pentru mântuirea neamului din jugul rușinos al robiei ungurești.

Am luptat împotriva dușmanului; pildele date de noi au fost urmate și de alții, cari s'au jertfit pe sine pentru neam, dar' în același timp am cerut ca să fim cu toții una, nedeslipiți, umăr la umăr, os la os, căci numai așa vom pute să înfruntăm prigoanile ce ne vin din acea parte, unde înzădar am căuta dreptate, căci nu o vom afla.

Unirea aceasta dintre frații de aceeași soarte, mulțumită Domnului, am ajuns-o mai mult sau mai puțin.

Nu trebuie însă să perdem din vedere, că unirea aceasta nu este ea singurul mijloc, care duce la fericirea neamului. Ea este un fel de simbură care trebuie să rodească, un fel de formă *ce trebuie să viețuească*, căruia viețua trebuie să-i dăm.

Ce folos că am avea o unire, o strinsă ținare unul la altul, ca și care alta n'ar mai fi, când între noi n'ar fi decât putreziciune, o lipsă de credință în puterile noastre, o sărăcie mare în pungile noastre.

Putere de viață și bunăstare: acestea sunt dorințele noastre, eată pentru-ce lucră și muncește „Foaia Poporului“ în partea ei politică și economică.

Credința în puterea de viață a neamului românesc, iubirea a tot ce-i românesc, eată pentru-ce ne muncim noi.

Cele dintăiu ne dau încrederea frățască, cea din urmă neatrănarea, după care de atâta vreme însătoșem.

De aceea ne întoarcem către toți aceia cari stau în nemijlocită atingere cu poporul dela sate și cari prin cinstea la care sunt ridicați sunt chemați a fi apostoli ai învățăturilor și luminii și le zicem:

Aproape-un sfert de secol de când pribeag în lume
Mă lupt cu griji, năcazuri, străin și chinuit,
Căci nu-mi lăsași nimica, decât un singur nume
Și suferința, care de-atunci ni-a urmărit.

Cu lacrimile 'n față, te rog, iubit părinte
Dă-mi bine-cuvântarea de sus din cerul sfânt,
Ca însoțit de dînsa, s'o am de far putințe
Pe marea vieții, vr'odată rătăcind.

Plecai din a mea țeară pe țărmuri depărtate
Lăsând mormentu-ți sacru străin precum sînt eu,
Și cine știe dacă putē-vol să am parte;
Murind ca să mă 'ngroape lângă mormentu-ți.

Adio dar', părinte, rămân să lupt în lume,
Căci astfel este soarta sērmanului orfan,
Să-și treacă vieța 'n doliu, străin fără de nume
Zdrobit, fără putere pe-a vieții ocean!

Pietrile, în România, 1896.

Remus N. Begnescu.

FOIA

În amintirea părintelui meu.

Aproape-un sfert de secol, de când trecuși din lume
În malul veciniei, dincolo de morment.
Lăsându-mă orfan, străin fără de nume
Să lupt cu griji, năcazuri și cîcia pe pămînt.

Nu impliniseși încă un jumătate secol
Când moartea ne 'ndurată din lume te-a răpit,
În floarea bărbăției cu brațul rupt de viscol;
Căzuși, lăsând din buze-ți, un regret rătăcit.

Trăiși, când Ardeleanu era în lupte grele,
Când Ungurul sělbatig, pe frați-mi asupra
Atunci, când Ardeleanu cânta doine de jele
Și 'n vatra lui stă abună, trecutul regreta.

Și astăzi suveniru-ți încă se mai păstrează
În inima acelor cu care ai luptat;
Și azi Moții lui Iașcu cu lacrimi lamentează,
Cântările cu care prin lupte i-ai purtat..

Fiți neadormiți, lucrați pentru binele poporului, carele este turma voastră, nu vă sfiți de jertfe, dați totul când e vorba de binele neamului nostru și atunci binecuvântat va fi numele vostru de către nepoți și strănepoți, de către tot Românul de bine.

Să ne gândim numai la luptele uriașe ce le-au purtat strămoșii noștri pentru a ne păstra limba, neamul, datinile și obiceiurile, cu un cuvânt tot ce alcătuiește comoara de aur a neamului nostru!

Și să ne întrebăm: oare noi să fim mai pe jos decât strămoșii noștri? Atât să ne fi stricat și moleșit noi, încât să nu mai fim în stare a face aceea-ce ei au făcut? Nu, veți răspunde dintr'un singur piept cu un singur glas: Nu!

Dacă nu, atunci să o și dovedim prin fapte că nu.

Împrejurările sunt grele. Sântem loviți și apesați, sântem sărăciți și lipsiți, vieța ni-e amărită, necazurile sânt multe, prin urmare multe trebuie să fie ostenele noastre pentru a ridica poporul din starea tristă în care se află și în care a fost împins de mâni dușmane.

Cu toții dar' la lucru, să ne desbrăcăm de năravul rău moștenit dela strămoșii noștri Romani de a ne certa și de a cărți unul asupra celuilalt, să dăm totul pentru înaintarea tuturor deobște și să avem pururea în vedere înaintarea în învățatură a neamului și ridicarea lui la o mai bună stare și la avere.

Înarmați cu aceste arme, câștigul pe partea noastră va fi.

Așadară, iubiți frați Români și dragi cetitori, țineți cu toții la olaltă! Ear' voi cari sânteți „Părinți“ ai poporului, deșteptați iubirea de neam, însuflețiți-vă de vechile dovezi ale străbunilor noștri, lucrați ziua și noaptea, lucrați neconținut, căci dreptatea și adevărul așa sânt date dela D-zeu, ca să învingă.

Acum ori nici-odată! Să lăsăm vrajba la o parte, să ne adunăm în giurul steagului celor cari luptă pentru binele neamului, să muncim și să ostenim, pentru-ca să ne croim altă soarte, mai bună ca cea croită de către dușmanii noștri.

Astăzi nu ne mai este iertat să stăm nepăsători cu mâinile în buzunar, astăzi nu ne este iertat ca să mai socotim la vre-un ajutor străin, astăzi noi prin noi și nici un bine fără noi, căci binele acela nu e statornic.

Călăuzită de acestea gânduri a lucrat până acum „Foaia Poporului“ și tot așa va lucra și în viitor. Binele poporului și a lui neatrănare, asta e evanghelia ei și pentru aceasta nu va cruța nici osteneală, nici jertfe.

De ostenit se ostenește, jertfe aduce, ei bine, ea încă cere ceva și acel ceva este, ca conducătorii poporului nostru, după-ce cunosc greutatea împregiurărilor, nu vor întârzia de a pași la luptă, împărțind povețe în dreapta și în stânga, pregătind astfel fericirea poporului în fruntea căruia e pus și care cu drag îl ascultă.

Numai așa va învinge sfânta noastră cauză, numai astfel vom pute pregăti fericirea neamului românesc.

Precum în trecut Românii au știut să înfrunte nevoile venite din partea dușmanilor, așa și acum prin zel, muncă și rîvnă vom pute pune stavilă tuturor neajunsurilor și necazurilor la care zi de zi sântem părtași.

Dacă vom lucra bine pentru binele neamului românesc, bine vom ajunge, dacă nu, atunci mai bine să ne dăm legați cu mâni și cu picioare în brațele celor pe cari li numim dușmani.

— Să alegem dar'! — em.

685 Români.

Dela început și pe de-a'ntregul am spus-o, că noi n'avem nici în clin nici în mănecă cu milleniul asupritorilor neamului românesc. Sărbările ce se pun la cale sânt numai ale lor, ear' nouă nu ne este iertat să serbăm câtă vreme lacrimile ne sânt partea, ear' nu veselie și bucuria.

Dar' vezi tocmai aceasta fi necăjește pe cei dela putere. Străinii nu au venit așa după-cum vin la ori-ce expoziție mă de dai Doamne, Românii, Sărbii, Slovaci aproape de loc, Sașii vre-o câțiva, duș de naz de Sașii stăpânirii.

Ungurilor însă le trebuie reclamă nume și prin cine și 'l-ar pute câștiga. Uite aci's Românii! Li aducem pe ei și vom arăta lumii!

Zis și făcut. Toate petrele le-au pus în mișcare, înghioldit-au pe unii, pe alții pe vlădici, profesori, însă înzădar. Vă zînd stăpânirea starea asta de lucruri, s'apucat să necăjească pe acei cari vrînd nevrînd trebuie să asculte de ea.

A dat poruncă primarilor și notarilor, solgăbirilor și fisolgăbirilor ca să pună sula în coastele Românilor și să împingă sau să-i trăească la țigărdrențelor din Budapesta. Și a și reușit. Cel puțin primarul Burdia din Caransebeș pe câtăva vreme a scos din glod cauză necazurilor millenariștilor.

Cincisprezece preoți și cincisprezece învățători români din giurul Caransebeșului în fruntea la aproape 700 de capete de vite au fost la Budapesta, unde se înțelege, au fost bine primiți. Primarul Burdia a vorbit mulțimii adunate la comedie în limba ungurească și a spus că „călătoria cu droaia a poporului român este un însemnat presemn despre aceea, că Românii din Ungaria voesc cu toată inima și în deplină simțire patriotică a lua parte la milleniul națiunii ungare“.

M A M E I.

Ce suspini, văzându-mi fața galbină și istovită...?

Mamă dragă! pentru mine nu mai plînge de acum, — Tot atîta-i... suferința pentru mine e ursită
De tovarăș, pe-al vieții colțuros și rece dram!

Tu mă vezi, cum noaptea 'ntregă gârbovit, plecat spre masă
Scriu mereu muncit de gânduri, nesfîrșitele veghieri
Mă slăbesc, ear' norii negri vecinic inima 'mi apasă,
Care năbușit se sbate în noianul de dureri!

A ta inimă de mamă, mistuește-se de milă,
Și alătarea cu mine suferi poate și mai mult;
Tu mă mîngăi iubitoare — mie par'că-mi este silă
Mîngăierea ta de mamă s'o pricep și s'o ascult...!

Căci sub ghiarele durerii și simțirea-i amorțită...
— Pe un orb îl doare dacă de lumină fi vorbești —
Mamă dragă, pentru mine tu suspini nefericită,
Pentru soartea mea amară lacrimi scumpe risipești.

Și aș vrea să-mi uit durerea baremi cându-'s lângă tine,
Ca să nu știi, cum trăește copilașul tîu iubit —
Și să-mi pot închide 'n suflet nesfîrșitele suspine,
Ca să fățaresc, o! mamă, că-'s voios și fericit!

Dar' nu pot... 'mi-s tulburi ochii, scînși de-a plînsului durere
Și pe buza-mi ofelită zîmbetul e ca străin —

Și 'nzădar mai cerc o clipă de liniște, mîngăiere
Nu găsesc, per' și dîsa în o mare de venin!...

Dar', acuma simt o șoaptă, ce mă chiamă către tine,
Par'că aș simți azi lipsa dulce-a sîntei mîngăieri,
Ostenite 'mi-se curmă năbușitele suspine —
Potolite par'că-'s astăzi valurile de dureri!

Și zîmbesc, deși a silă — zîmbetul ironic pare —
Și-'s voios, deși durerea stăpânește-mă și azi —
Mamă dragă, mamă dragă, curmă lunga-ți supărare
Și înseninează dragă 'ndureratul tîu obraz! —

Șterge-ți ochii, nu mai plînge...! lacrimile tale sînte
Picură pe al meu suflet și mai multe suferinți...
Uită, earăși sum copilul de demult, blînd și cu minte...
Pe obraji-'mi stînși depune, mamă, sărutări ferbinți!

Și alină-mi sbuciumatul suflet ce 'n dureri se sbate —
Spune-mi earăși sînte basme din vieța de copil,
Oh! revocă-mi ear' în minte dulci nimicuri ce-'s uitate,
Ca să-mi pară azi vieța că-'s atuncia — un idil!

Ca să uit de mine însumi, de a tîu povară,
Ce apasi anii-mi tineri ca un tînt cumplit și greu,
Mamă dragă, vreau trecutul să-l trăesc o clipă eară —
O! desmiardă-'ți și sărută-'ți pînă poți copilul tîu!!

Emilian

Eată cu ce nemernice cuvinte a salutat ungrimea nemernicul Român.

Eată cuvintele, cu care primarul Burdia 'și-a înfășoșat turma de vite duse la târgul din Budapesta, botezat cu pomposul nume de expoziție.

De altă-dată vom scrie mai mult despre batjocura Caransebeșenilor, batjocură care se răsfrânge asupra întreg neamului românesc.

Să nu cumpărăm dela Jidani.

Alba-Iulia, 14 Iunie.

Cetind din nr. 22 al mult prețuitei „Foaia Poporului” că să nu cumpărăm dela Jidani chiar nimica, 'mi-s'a înălțat inima de bucurie, văzând dragostea românească cu care ni se împarte cele mai bune sfaturi.

A sosit vremea, ca și noi să ne deșteptăm din amețeala în care am fost cuprinși și de aici încolo cu toții să fim într'un cuget, ear' banul nostru câștigat ca mare sudoare să nu-l mai dăm dușmanului, ci numai fratelui.

Să nu îmbogățim pe acela, care numai binele nu ni-l voește.

Ovreiul numai atunci cumpără negoț dela Român, când vede că-l dă cu preț scăzut și în pagubă, altmintrelea te întreabă că de unde ești și cum te cheamă; li spui verde că ești Român, să cam duce pe aici încolo. Banul nu-l dă creștinului, mai bine cumpără cât de scump dela ai sei. Jidanul nu zice ca Românul, că mai bine să cumpărăm marfa jidovească, că 'ți-o dă mai lesne.

Eu m'am încredințat despre acea lesnime, îți dă mai lesne, dar' te frige la măsurat și prin urmare tot te-a înșelat.

Zic și eu dară dimpreună cu „Foaia Poporului” și cu tot Românul care știe ce plătește Jidanul, zic: *să nu cumpărăm dela Jidani.*

Iacob Tulburean,
meseriaș.

Milleniul judecat de Europa învățată.

Începe a se face tot mai multă lumină în Europa asupra mult trimbițatului milleniu. Stăpânirea ungurească cheltuește ce e drept mulți bani, pentru-ca să încapă cu scrierile sale pe la vre-o gazetă franceză ori italiană, dar' chiar și aceste gazete se grăbesc a pune câte-o codiță, o notă la scrisoarea-reclamă ungurească în spriginul milleniului, prin care fapt redacțiunea spune că ea rămâne străină de cele scrise de Unguri și e gata a primi răspuns potrivit. Așa a făcut „Le Journal” mai deunăzi, dând la iveală scrisoarea cunoscutului derbedeu Pázmándy, care deși e împotriva stăpânirii de acum, totuși primește bani dela aceasta; așa a făcut de curând „Le Revue parlementaire” și alte foi mari.

Toate acestea foi mari și alte câteva au primit sau vor primi răspunsurile Dlui V. A. Urechia, fostul președinte al Ligei.

La scrisoarea lui Pázmándy din „Le Journal” a răspuns domnul Urechia în chip învingător prin aceeași foaie și prin „L'Estafette” de Vineri, 5 Iunie. Această foaie fruntașă dă locul de cinste dlui Urechia.

La fleacul unguresc din „L'Independance Belge” a răspuns earăși dl Urechia prin gazeta din Paris „La Verité” dela 30 Maiu. Marele prieten a popoarelor subjugate de Unguri, dl Charles Loiseau, însoțește răspunsul dlui Urechia cu un minunat adaus, o lovitură țepănă de măciucă, dată *milleniului*. D-sa face puzdărie întreagă haina sərbătorească ce a îmbrăcat-o poporul venit din Asia, descrie pe Árpád și vede în Ungurul de azi un indoit Árpád. Despre tot se scrie în foile franceze numai chiar despre bietul milleniu nu se pomenește nimic. Milleniul e lucru resuflat și sflrșit, e

magazin de vorbiri copilărești! Ca Ungurii să se pogoare plecați, cu pompă în carul lor de familie, unde vor găsi mai ales căpăținele, sfăcliile capetelor și oasele nenorociților măcelăriți de mărețul cuceritor — cine îi împedecă? Fiecare națiune își are cripta sa și o cinstește cu dreptate. Dar' să ceară Ungurii ca și noi să ne întovăreșim cu ei și să mergem la cripta neamului lor și să ținem nu știu ce jale adâncă în giurul numelui unui bărbat care s'a purtat ca un barbar față cu învățătura și lumina vremurilor, e faptă de om prost, e faptă de om nebun și s'o fi aflând în limba ungurească vre-o vorbă cu 36 de consoane pentru a judeca o asemenea greșală!... Pe Árpád nu-l cunoaște nimenea, cu toatecă e Dumnezeu Ungurilor. Ei au ajuns să câștige într'u câtva străinătatea pe partea lor, dar' aceea le va întoarce spinarea, ca unui popor ce nu-i vrednic de a mai viețui.

După aceea foaia franceză mai publică și o scrisoare a dlui Urechia, în care se zic următoarele:

Nu, Ungurii nu sânt singurul popor, care în Europa de acum 'și-a păstrat naționalitatea.

Nu-l treaba mea de a lucra pentru cauza altor popoare, decât aceea a națiunii mele. Spună Grecii, Germanii, Slavii, Francezii, Danezii... spună Ungurilor, că urmașii hordelor sêlbatico ale lui Árpád nu sânt poporul cel mai vechiu din Europa. Eu cer dela istoricii unguri, să dovedească, că miia lor de ani formează un restimp mai lung, decât cele 18 veacuri de ființă a Românilor!

Dar' zice-vor acei istorici: Românii n'au fost totdeauna cu toții neatrănători.

Și ce? Nu cumva au fost neatrănători totdeauna Maghiarii?

Scădeți, mă rog, din milleniul atât de cântat, veacurile în cari Ungaria fu schimbată în *pașalic* turcesc — ceea-ce nici-odată nu s'a întâmplat cu România; — adaugeți la aceste

Folos și desfătare.

Cu multă plăcere ne luăm astăzi voce să vorbim earăși cetitorilor nostri ceva despre prea folositoarea întreprindere a d-lor Carol Muller din București, ca editor, și Dumitru Stăncescu, ca conducător al „Bibliotecii pentru toți”.

Cu bine începând, această publicație a străduit și străduiește spre tot mai bine, și într'adevăr ea e pe calea unui avânt ne așteptat de îmbucurător.

În anul dintâiu a scos de sub tipar 26 de volume, despre cari am vorbit, (vezi nr.ii 36 și 45 ai „Foi Poporului” din anul trecut). De astă-dată vom vorbi pe scurt despre cărțile apărute în anul al doilea, nrul 26 încoace.

Nr. 26 e: „Din biografiile oamenilor celebri”, traducere după felurii scriitori străini de Dumitru Stăncescu. O carte aceasta de mare folos mai ales pentru tineri, studenți, și alții, cuprinzând în schițe scurte, date ce te fac cunoscut cu 25 de bărbați mari ai lumii: scriitori, filosofi, pictori, oratori, sculptori etc.

și dela vr'o 15 ne dă și fotografiile lor. E prea ieftină această cărticică cu 16 cr., cu cât se vinde și ea ca și celelalte toate!

Nr. 27: „Antichitatea greacă” de Mahoffy, traducere de L. T., un volum prețios ce ne face cu de-amănuntul cunoscut vechiul popor grec, odinioară atât de mare și tare. Aflăm aci amănunte despre care era caracterul Grecilor peste tot: cum era făcut un oraș al lor, cum o casă, care era viața Grecilor în familie, creșterea, robii, negoțul, înmormântarea, religia, legile, călindarul și alte multe, lucruri foarte bune să le știm și de lipsă mai ales tinerilor studenți, dela cari se cere să aibă cunoștință despre popoare. În cărticica asta le află pe scurt și îndesate toate.

Nr.ii 28, 29, 30, 31, 32 și 33, cuprind la un loc, întregă lucrarea literară a unuia dintre cei mai mari scriitori populari români, a lui Ioan Creangă. Care cărturar român umblat cătuși de cât în ale cetitului, n'a auzit de acest nume, ori nu s'a întâlnit cu el prin vre-un călindar, prin vr'o foaie, și întâlnindu-l, care n'a rămas încântat de felul

plin de duh și veselie cum dînsul scrie! Trebuie într'adevăr să ne bucurăm ca de lucru mare, că putem ave scrierile acestui literat, pe lângă prețuri așa mici, cum ni-le imbie „Biblioteca pentru toți”. Lucrarea lui Creangă stă din două părți: una, aduceri aminte din copilărie, a doua: Povesti. Făcea pînă acum două volume ce costau vre-o 5 fl. — acum le poți ave pe toate la un loc (toate șeze broșurelele) cu 96 cr., dar' pot fi cumpărate și singuratece, cu câte 16 cr.

Mulți au încercat să-și scrie aducerile aminte din copilărie, dar' ca Creangă nimenea n'a isbitit, de el nu te mai saturei să-ți ce-tești; și mulți au scris Povesti, dar' pe Creangă earăși nimeni nu l-a putut nici urma decum întrece, în felul cum el scrie. Totul la el e plin de duh și veselie, par'că ascultă pe un unchiș istet și neîntrecut de șagalnic, povestindu-ți ștregării cari de cari mai desfătătoare.

Rugăm pe cetitorii „Foi Poporului” să cumpere aceste cărticele, și-i încredințăm, că vor fi prea mulțumiți de ele!

veacuri de robie sub Turci, veacurile în cari Ungaria n'a fost decât o biată părtică a Austriei, și binevoii a-'mi spune atunci, ce mai rămâne din faimosul milleniu?

Dar' chiar și în zilele noastre: se poate zice neatârnată Ungaria? după-ce dinșu nu are nici dreptul de războiu și de pace, nici o armată în adevăr națională și nici dreptul de a fi înfășoșată pe lângă țerile Europei decât prin Austria.

Deci, nu prea ridicăți vocea, dlor Unguri, vă place să rălmăciți lunei ce e milleniul când vostru.

Ce este? —

E o socoteală de istorie greșită. Dar' teamă îmi este că va fi ceva și mai greu; un mijloc mai mult pentru voi de a ascunde Europei luminate apucăturile barbare de stăpânire și de asuprirea naționalităților ce soartea ia pus sub legile voastre. *V. A. Urechid.*

Tot în foaia mai sus amintită marele învățat *Carles Loiseau* răspunde scriitorilor unguri, cari atât de mult se fălesc cu ființa și învățătura lor de acum o mie de ani spunându-le, că Franția era luminată încă pe vremea când *Árpád* nici nu era născut.

Estă milleniul unguresc în toată a lui golăitate, zugrăvit de oamenii cei mai luminați și cari atât de bine cunosc firea și pornirile poporului român.

SCRISORI.

Prigoniri în loc de sănătate.

Balle-Herculane, în Banat.

Am venit ca să ne căutăm de *sănătate* la băile vestite încă pe vremea strămoșilor noștri Romani. Am fugit de acasă unde ne prigonesc zi de zi și am cugetat, că doar' aici unde mai tot venitul din puna Românilor și îndeosebi din cea a fraților liberi ese, că doar' nu se vor purta cu noi așa de aspru după-cum li-e obiceiul. M'am înșelat însă, căci și aici am dat de gendarmi, de acești negri impenați păzitori ai orinduelii, mai românește zis, ai *neorinduelii*.

În 16/28 Maiu ne-am dus la salonul de cură, când la intrare deodată sare un gendarm și în loc de bine ați sosit ne zice pe

ungurește un „*Az oláh istenit!*” Pentru-ce? pentru-că eram îmbrăcați în *vestminte românești*. Auzi tu îndrăzneală, să nu avem înțrare dacă suntem îmbrăcați în vestminte românești, despre care atâta bine s'a scris, toate neamurile le-au lăudat, Regina României nu se rușinează a le purta și o săcătură de gendarm să nu le sufere pentru-că sunt românești? Ei se fălesc cu ele prin Budapesta că-'s ungurești, și când le ved pe trupul Românilor stau să crepe de necaz.

Gendarmul ne-a îndreptat apoi să ne luăm *alte vestminte*, ceea-ce noi nu am făcut și nu o vom face chiar când cel mai mare gendarm, *Bánffy* ministrul, ar porunci-o.

După-ce ne-a silit să plătim *3 fl. pe deapsă*, am părăsit băile, căutându-ne sănătate în altă parte, unde mai blânzi sunt oamenii, ear' nu ca în Ungaria, stăpâniți de patimi rele. *Abonent 1830.*

O jalbă la Împăratul.

(Scrisoare din Viena).

Iubită „*Foaia Poporului!*”

Împins de dorul de a vedea poporul meu din Ardeal liber și neatârnat, am apucat ear' drumurile cari duc la Viena la *Maiestatea Sa Împăratul nostru Francisc Iosif I.* pe care l-am slujit cu drag, așa cum îl slujește ori-ce Român.

În 11 Iunie am ajuns în Viena, ear' astăzi în 13 Iunie am așternut o rugare sau mai bine zis o arătare în cabinetul Împăratului, căci nu mai putem suferi ca notarii se zică că ei sunt solgăbirăi, ear' acestia că ei sunt ministri, și nu mai putem suferi nedreptățile săvârșite de acești oameni, cari n'au milă față de poporul nostru atât de mult asuprit.

Plînsu-m'am împotriva lor chiar și la ministrul unguresc, însă ce folos? L-am găsit cu cojocul întors și nu mi-a împlinit cererea, ca să facă dreptate în țeară și să deo drepturile ce i-se cuvin poporului românesc în întâiul rând, ear' în al doilea rând mie, care sunt sătos după dreptate, pe care de când am fost cătană nici n'am mai gustat-o.

Aștept acum răspunsul dela luminatul Împărat, răspuns din care aș dori să ved dreptatea și adevărul, să ved pe însuși Împăratul făcând dreptate în Țeara-Ungurească care a încăput pe mâinile Jidanilor și pe a unor

oameni cari nu se tem de cel de sus și ne prigonesc nefcetat.

Oameni liberi doresc ca să fim, ear' nu robi, căci nici vitelor nu se cade se robească, decum oamenilor.

Prin graiul „*Foii Poporului!*” trimit salutările mele neamului românesc, căruia eradicinos îi fu și este: *George Cârțan.*

Colindreț millenar.

Valcani, 7 Iunie.

Abia se împlinî anul de când unii din comuna noastră *Valcani* au mers la Pesta pentru de a-'și arăta alipirea lor față de legile politice bisericești. Acuma de nou este „fericit” Valcaniul nostru, „fericit”, căci pe când cei de mai an se duseseră ca să scape de preoții lor: Acuma preoții se duc la milleniu ca se scape poporul de necaz (!). *Stefan Opresan*, capelanul nostru, este acela, care își lasă poporul seu și biserica sa, chiar acum când turma sfintei biserici s'au împrăștiat de jumătate. D-lui fără nici o grijă merge să vadă milleniul, până-când acasă ar ave destul de lucru cu chitirea turnului bisericii. Mai bine cugete-se d sa de aceea, ca să chitească turnul sfintei biserici, decât să facă preambulări pe la Pesta cu sfânta-i de calvină dela *Seghedia*.

Hei, hei, până unde am ajuns, că până-când noi n'avem bani să ne plătim dascălii, popa nostru ne înfășoșează la tirgul de zdrăce, ca oameni fericiți și îndestulți: Căci doar' popa reprezintă turma arătându-se prio Pesta cu barba rasă. Nu știu dus-a dl părinte revoreanda cu sine, căci de ras e ras de nu-l cunoști că ce e.

Slujbă făcută acum sunt vr'o trei săptămâni de nici în ziua de sfintele Paști, și nici de când e Valcaniul nu s'a mai pomenit nici chiar steagurile n'au lipsit, se înțelege de cele cu roșu-alb-verde.

Turma își cunoaște păstorul și glasul păstorului este ascultat, cici, din Valcani, se vor mai duce mulți, vezi Doamne Valcaniul chiar are de pomenit milleniul, căci ear' azi așa mâne îl bat la dobă.

Doamne dă tot așa, că atunci, dle Redactor, să știți că în 20—30 de ani fu Valcani vor fi într'adevăr buni patrioți.

„*Gurasatului!*”

Nr. 34: „*Istoric*” de Ionescu-Gion, cu portretul autorului. E un volum ce cuprinde trei lucrări istorice scoase pe ales din scrierile istorice ale dlui Ionescu-Gion, un scriitor istoric dintre cei mai tineri și mai buni scriitori ai noștri. Cele trei lucrări din volumașul de care vorbim sunt: „*Dacia Caterinei a II-a*”, „*O încercare de colonizare în Țeara-Românească*” și *Nicolae „P. Mavrogheni*”, toate trei foarte de interes.

Nr. 35: „*La gura sobei*”, snoave și basme de *Dumitru Stăncescu*, cu portretul autorului. Un volum earăși dintre cele mai bune ale „*Bibliotecii pentru toți*”. Dl D. Stăncescu e un povestitor popular dintre cei mai buni ai noștri și singur în felul seu. Scrie scurt și te trece repede dela o întâmplare la alta, fără, cu toate acestea, să simți vre-o ruptură între ele. Pe o față îți spune atâtea cât altul îți-ar fi spus pe trei-patru. Are apoi o limbă desăvârșită de netedă și dulce românească. Recomandăm cu căldură toate scrierile d-sale, precum și volumașul acesta, ce cuprinde 16

snoave scurte și de haz despre Țigani, Jidani, Nemți etc. și 5 povești foarte frumoase.

Nr. 36: „*Povești de Crăciun*”, volum tradus de mai mulți inși, din feluriti scriitori și cuprinzând povești scurte menite a îndrepta spre bine sufetele și mințile cetitorilor, mai ales a tinerimii, pe seama căreia e întocmit volumul. Sunt lucrări așa de bune, că nu trebuie așteptat Crăciunul ca să le cetești, ci să le dai în mâna tinerimii în totdeauna.

Nr. 37: „*Proză și epigrame*”, de Rada R. Rosetti, scriitor tânăr și cu talent, negreșit, dar' încă în dezvoltare. Scrie bine. Îndeosebi epigramele îi sunt bune.

Nr. 38: „*Werther*” de Goethe, tradus, în frunte cu portretul frumosului Goethe. E o lucrare de forță a marelui poet german, și românește e bine tradusă. Trebuie să ne bucurăm, că „*Biblioteca pentru toți*” a început să scoată și astfel de opere mai mari și de preț, cari înzădar le căutai pe piața literaturii noastre, sau și de le aflai (*Werther* a mai fost tradus, dar' slab) le adai în o formă vrednică de compătimit.

Nr. 39: „*Povestea vorbii*” de Antoz Pann, partea a III-a (partea I. e sub nr. 15. a II-a sub 25 ai „*Bibliotecii*”). Scrierile pline de înțelepciune și de povățuri, spre bine ale lui Pann erau mult cercate și neafiate. Acum le avem. Să ne folosim de privilegiu și să le dăm în mâna tuturor ce știu ceti. Sunt pagine de aur toate paginile acestor scrieri!

Nr. 40: „*De prin veacuri*”, de Carmen Sylva, Regina României. E volumul al II-lea, sub același titlu (întâiul e sub nr. 7) și e un volum ce face, ca și celalalt, multă onoare „*Bibliotecii pentru toți*” și celor-ce îl au pe masă. Sunt lucrări mărunte scoase mai ales din istorie și înfrumșețate foarte de bogată fantazie a autoarei *Adam aci*: „*Fiica lui Decebal*”, „*Dragomira*”, „*Constantin Brâncovean*”, „*Petru Cercel*”, „*Căderea Vidinului*” și altele, tot atâtea lucrări ce ne privesc și plac.

Nr. 41: „*Cele dintâi noțiuni asupra științelor*” de Huxley, membru al societății regule din Londra, traducere.

Estă în câteva cuvinte, ce putem adă în *Biblioteca pentru toți*.

De-ale tirgului de zdrențe.

(Scrisoare din Budapesta.)

Domnule Redactor!

M'au pus păcatele de am venit și eu la Budapesta și pot zice, că chiar cu nimic nu m'am pricopsit, adecă m'am pricopsit întru atâta, întrucât am avut nefericirea să ved fețele acelora, dela cari ne vin nouă teate asupririle și necazurile, de unde ne isvoresc toate nenorocirile țerii noastre.

Azi - dimineață am eșit pe malul Dunării. Deodată aud un sgomod asurzitor. Era o femeie tină, îmbrăcată binișor, care s'a aruncat în Dunăre pentru a-și afla moartea scoalo. Am mântuit-o, am așezat-o pe malul Dunării. După-ce s'a desmetecit puțin și după-ce au luat-o polișaii la întrebări, a spus că e cutare și cutare. Era o femeie stricată, ca și cari sunt multe în cuibul acesta de oameni stricați fără lege creștinească și fără frică de Dumnezeu.

De altmintelega pe toate ulițele acestui oraș sunt steaguri cari îți scot ochii. Numai chiar la palatul împărațesc nu sunt steaguri. La întăritură este un steag, dar' spre mai marea amărăciune a Ungurilor, nu e unguresc.

Am fost și în satul alcătuit din case românești, sârbești săsești, slovacești etc., în cari locuiesc tot oameni pe cari li plăte-se cu sume mari, numai ca să stea acolo. Totul e galant și cu scumpeturi înfrumusețat numai pentru a scoate ochi străinilor, cari au dat-o credă, că în faptă altfel sunt toate casele Românilor, Slovacilor după-cum sunt modelurile de aici și că poporul nu e istovit de sărăcie, ci e bogat și se simte bine în țara aceasta.

Străini nu sunt mai de loc, unde și unde câte o ceată pribegită și dusă pe banii țerii. Îmi pare și mie foarte rău, că am venit în Budapesta și doresc ca eu să fiu cel din urmă Român, care să-și umplă picioarele cu țărina acestui oraș.

De când mă aflu aici cât am stat pe vânat mai tot atâta am stat și în Dunăre ca să fiu spălat de milleniu, ear' de plecare m'am scaldat de trei-ori. *George Cruțiu.*

După cea mai bună a noastră părere, aci atâta cetitorul o hrană sufletească cum mai bună nu se poate dori: *desfătătoare și de folos*, spre bine povățuitoare. Și cine oare nu dorește să poată da astfel de hrană sufletului seu? Acum o poate ave fiecare om cu carte, cât de sărac, să nu peardă dar' vremea și privilegiul.

Pentru popor indeosebi noi recomandăm cărțile de sub numerii: 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36 și 39. Acestea sunt toate scrise așa, că fiecare țeran să le înțeleagă. Celelalte, bune și ele, sunt scrise în limba literară înaltă, nepricepută de popor.

Toate sunt a se cere la „Institutul Tipografic” din Sibiu, trimițându-se în timbre postale câte 16 cr. de volum și 3 cr. pentru postă. Cerând mai multe, se vine posta mai ieftină.

Copleșiți de multe necazuri, noi nu le vom simți așa de greu, dacă ne vom ști căuta și desfătări nemateriale, și astfel desfătări plăcute, răcoritoare oare-cum, aflăm în cărțile celele de care am vorbit. *Prier.*

Loc deschis. *)

Concurs.

Pentru ocuparea stațiunii de cantor-învățător gr.-cat în Sărăuad, se escrie concurs cu termin de 12 Iulie n. a. c.

Dotățiune: 1. cuartir liber cu confort, legumărie de 400□ și superedificatele necesare.

2. 420 fl. și anume: 302 fl. bani plătiți în rate, prin senat, afară de 45 fl. stolare, ce se încasează ocașional, și 118 fl. parte în natură (18 fl), parte în naturalii (100 fl), plățile aceste din urmă ear' în rate prin senat, Cincinalile vin socotite în suma de 420 fl.

La concurs se vor admite singur indivizi gr.-cat. români calificați, sau absoluți cu clasă generală eminentă sau bună și cari posed limba română în vorbire și scriere. Pricepătorii de cant figural, coriștii și cântăreții buni între condițiuni egale vor fi preferiți.

Se recere cunoștință și preșentare personală.

Concursurile vin a se adresa: Oficiului parochial gr.-cat. ca direcțiune școlară în T.-Szarvad, p. u. Tasnád, (comit Szilágy.)

Sărăuad, 8 Iunie 1896.

Pentru senat:

Mihail Oșan,
curator bis.-școlar.*G. Stanciu,*
președinte.

Daruri creștinești.

Dar pentru cel arși. Domnul preot *Teofil Gerasim*, a ostenit foarte mult pentru a aduna bani și bucate pentru familiile cari au sărăcit din pricina focului iscat în comuna *Deag*. Mulțumită se aduce și lui *Onisie Haug*, care a dăruit bucate și fân, *Moise Haug* de asenienea, lui *Ioan Sâmpălean*, preot, *Selcud*, a dat bucate și fân, apoi creștinii *Lica Lazar*, cantor, *George Truța*, colector, *Dănilă Nicoară*, preot gr.-cat, *Nicolae Popovici*, preot, *Simeon Nan*, învățător, *Aron Iguat*, econom, *Gligor Vescan*, econom, *Onisie Căndea*, *Ioan Velțan*, *Stainfeld Marton* și la toți făcătorii de bine.

Deag, 1 Aprilie 1896

George Festeu,
dascăl.

Dar pentru biserică. Dl *Marcu Ciortuș* din *Timișoara*, a dăruit o evanghelie pe seama bisericii din *Gârbovești*, pentru care întreg poporul de acolo li aduce mulțumită.

Paul Corciu a dăruit pe seama bisericii gr.-or din *Vlaicoveț* mai multe odoare în preț de 75 fl.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Dela epitropia parochială rom. gr.-or. din *Chilu*, protopopiatul *Buteni*, în dieceza *Aradului*: despre toate darurile, cari sub buna ocărnuire a părintelui nostru *Nicolau Drăganca* s'au dăruit din partea noastră și a credincioșilor noștri pe seama bisericii și a școalei din *Cilu*.

Au dăruit următorii, cărora li-se aduce cea mai ferbinte mulțumită.

Ilie Ancateu, 1 prapore roșu cu crucea aurită în preț de 40 florini. *Ioan Jurcuța*, 1 prapore roșu cu crucea aurită cu 40 florini. Mai mulți credincioși, 2 prapore vânete 60 florini. Mai mulți credincioși 2 prapore, unul roșu și unul negru 30 fl. Mai mulți credincioși 1 prapore de mătășă cu 3 ruzi 70 fl. Mai mulți credincioși 2 Sfesnice mari cu 6 lumini 20 fl. Mai mulți credincioși

5 sfesnice pe prestol 10 fl. *Lazar Dareu* 3 rapize și crucea aurită 20 fl. *Stefan și Ilie Lorinti*, 2 sfesnice la rapiz 2 fl. Mai mulți credincioși 1 chivot pe prestol aurit 30 fl. *Vasiliu Ancateu* 2 repize aurite 12 fl., *Ioan Jurcuța*, 1 cruce mică aurită 21 fl. *Elena și Iuliana Căcinca*, 1 masă în colori pe analog 20 fl. *Petriu Florea*, 1 masă pe prestol 10 fl. *Augustina Lupan*, 4 sfesnice de aramă 4 fl. *Ioan Palinceșiu*, 1 analog mic pentru apostol 1 fl. 50 cr. Mai mulți credincioși, 1 rând de odăjdii preoțești 70 fl. *Iuliana Popa*, 1 rând de odăjdii preoțești 50 fl. Mai multe credincioase, 1 stihar alb preoțesc 6 fl. *Augustina Lupan*, 2 icoane mari aurite 15 fl. Mai mulți credincioși, 2 icoane mici pentru sărbători 6 fl. *Savu Haiducu*, 1 icoana mormântului 6 fl. *Ioan Margea*, 1 rând de odăjdii negre 25 fl. *Ioan Ancateu*, 3 candelă de argint 25 fl. *Arcadiu Căcinca*, 2 icoane mari cu ram aurit 32 fl. *Arcadiu Căcinca*, 2 candelă mici 6 fl. *Partenie Cotioiu*, 1 policandru cu 6 lumini 30 fl. *Teodor Florea*, 2 stihare în colori la prunci 10 fl. *Lazar Dareu*, 3 stihare în colori la prunci 15 fl. *Vasiliu Ancateu*, 2 stihare în colori la prunci 10 fl. Mai multe credincioase, 3 masae albe în colori 10 fl. *Lazaru Dareu*, 1 iconostas în mijlocul bisericii 2 fl. 20 cr. Mai mulți credincioși, 2 rugi de lemn s'a ridicat 30 fl. Mai multe credincioase, 3 stihare albe la prunci 9 fl. Toți credincioșii au făcut de scaune în biserică cu 100 fl. Toți credincioșii, 2 Clopote a făcut 1, 260 kg, 60 kg, 554 fl. Toți credincioșii au contribuit la repararea bisericii 500 fl. Toți credincioșii, au contribuit la edificarea școalei 1600 fl., Toți credincioșii au contribuit la cumpărarea și repararea casei parochiale 1200 fl. Toți credincioșii au înființat un fond de bucate în preț de 500 fl. Mai mulți credincioși au contribuit la înființarea corului vocal 100 fl. *Tinerimea* a donat un apostol la biserică 6 fl. *Corul vocal bisericesc*, 44 de inși, s'a înființat un fond de 21 fl. Suma totală 5328 fl. 70 cr.

Zicem: Cinci-mii trei sute și douăzeci și-opt fl. și 70 cr. v. a. s'a donat de tot pe seama bisericii și școalei din *Cilu*.

Cilu, 6 Martie 1896.

Nicolau Drăganca, m. p.
preot gr.-or.*Ilie Ancateu* m. p., *Lazar Dareu* m. p.,
epitrop. epitrop.

CRONICĂ.

Examene. Din comuna *Gurariului* ni-se scrie următoarele: În 31 Maiu st. n. s'a făcut examenul cu elevii școalei gr.-cat. Au luat parte mai mulți oaspeți, cari cu toții s'au depărtat foarte mulțumiți. După încheierea examenului și după-ce s'a cântat vre-o câteva piese în două voci, dl *Nic. Togan*, ca inspector, a ținut o prea frumoasă vorbire, în care mai în'ăia a lădat pe dl preot *Aron*, care a dăruit loc pentru școală apoi a spus, că examenul învățătorului *Coman Gligor* a fost cel mai bun din întreg protopopiatul. Vitează bună ti dorim harniculul nostru învățător.

Un guran.

— În *Vale* examenul s'a ținut, fiind de față dl protopop *Dr. Maier* și alți mulți oaspeți. Examenul în cl. I. a reușit binișor. Mai bun a fost însă cel din cl. II., unde a fost învățătoare d-șoara *Cornelia Stoica*. La examenul acesta publicul a fost foarte mare și în deosebi din *Seliște* au venit foarte mulți. Examenul a reușit peste așteptare și cu deosebite din *Istorie* copiii au răspuns foarte

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

bine. De laudă e vrednică d-șoara Cornelia Stoica și în ce privește lucrul de mână, învățând fetițele la tot felul de lucruri de casă. Cu câtă iubire au fost fetițele față de învățătoarea lor s'a văzut și de acolo, ca la despărțire mai toate lacrimau, ear' unele plângeau cu șiroaie de lacrimi, de supărare că trebuie să se despartă. Fericiți am fi, când tot astfel de învățătoare am avea. După examen s'a dat un prânz obștesc la domnul notar Ioan Cosma.

În *Dumbrăvița*, comitatul Sătmăruului, examenul s'a ținut în 29 Maiu. Din 113 la examen au fost numai 33. Dureros lucru! Vina o poartă senatul școlar și reprezentanța comunală. Examenul a fost indestulitor.

Dar creștinesc. Paul Corcia a dăruit pe seama bisericii gr.-ort. din *Vlaicoveț* mai multe odoare în preț de 75. fl. D-zeu să-i lungească firul vieții!

Logodire. Dl Valeriu Tempea, pretor în Reșița, s'a logodit cu d-șoara *Silvia Laslo*, fiica protopopului gr.-cat. Ioan Laslo din Cluj. Să fie într'un cîas bun!

În beznd. Preotul din *Lunca*, *Ioan German*, despre care am scris în anul trecut că a fost pîrlit de un spurcat de Jidan că a aștit la nră împotriva Ungurilor pe vremea procesului Memorandului, în urma căreia a fost judecat de către tribunalul din Turda la patru luni temniță de stat și 50 fl. pedeapsă în bani, făcînd recurs la tablă, aceasta a lăsat în lor judecata, scăricînd numai pedeapsa bănească cu 20 fl. Astăzi în 10 Iunie își începe pedeapsa în temnițele din *Seghedin*. Să te întorci cu bine, Iarnice părinte!

I. Vesa.

Goandă și prigoană. Din *Zernești* lângă Brașov ni-se scriu următoarele: Șezînd astăzi la fereastră ochesc pe stradă un călugăr cu capul plecat, cu mâinile legate, bătrîn și gârbovit de ani, cu părul alb ca neaua, ear' înapoia lui — doi gendarmi cu pene în pălărie și cu baionetele în pușcă. Pentru ce l'a dus nu știu, dar' știu atîta, că bătrînul călugăr e un om evlavios, care ne-a cercetat de multe ori casa. Sînt mai mult ca sigură, că numai pentru aceea l-au dus legat, pentru-că este și el un „olăh popa“. *Elena Creangă.*

La întunec. E cunoscut procesul împotriva dlor învățători români *Teodor Necșa* din Sadu, *Teodor Orlea* și *Panfiliu Bînda* din Porcești, *Nicolae Săcărca* din Tălmăciu și *Eremie Roman* din Tălmăcel. Ei au fost trași în judecată pentru-că anul trecut ținîndu-se un maiial școlar copiii și-au pus pe piept și în pîr mîndrul nostru tricolor. Gendarmii au provocat apoi pe sus numiții învățători, ca să poruncească copiilor să arunce tricolorul românesc, ceea-ce învățătorii n'au putut îndeplini, nefiind tricolorul al copiilor. Pentru acest „pecat“ au fost pedepsiți fiecare la câte 3 zile temniță și purtarea cheltuelilor. Împotriva acestei pedepse s'a făcut recurs în urma căruia fiecare va trebui să stea 1 zi în temniță și 10 fl. pedeapsă în bani, ear' în cas de neplătire încă o zi temniță. Ungurimea e mîntuită, nu-i așa domnule procuror?

Lucruri slabe și urite. Ni-se scrie din comuna *Bicalat*, că acolo unii răutăcioși, între cari mai de căpetenie e *Simion Morariu*, moște pe poporul să treacă la legea unitară, care nu cunoaște pe Dumnezeu fiul și Duchul sfînt.

Facem luători de seamă pe locuitorii acelei comune, să nu-și părăsească vechea și mîntuitoarea credință și să nu asculte de sfaturile unui pecat, căci ascultîndu-l să vor face de ură și de batjocură înaintea Românilor dreptcredincioși.

Sași millenari. Patruzeci-și-șese de Sași, musicanți, îmbrăcați săsește, au pornit din Petrisat la Budapesta pentru a cânta săsește la urechile Jidanilor. Așa apoi nici nu ne mirăm, că conducătorii Sașilor nu vreau să concheme adunarea partidului național-săsesc, adunare cerută de Sașii tineri, cu inimi neîmbetrânite și nevîndute încă celor dela putere.

Colindreți millenari. Din comuna *Vrani* ni-se scrie, că trei Români rădăciți s'au dus la sărbările din Budapesta. Numele lor *Muntyan Traca*, *Atnagya Mirthin*, plugar și căputașul *Atnagya Pâl*. *Necuratul să le ajute!*
E. F.

Rușinarea Jidanilor. O tovărășie de Jidani din Viena, care cu oare-care învingiur se numește „tovărășie anti-antisemită“ a ținut ședință mai zilele trecute. Președintele a înștiințat cu durere, că tovărășia în anul trecut a pierdut 50 membri, apoi a făcut o propunere care s'a și primit. Ei cer dela dietă ca în documente să nu se mai pună și legea de care se ține cutare sau cutare. Hotărîrea aceasta dovedește, că Jidanilor li-e rușine de credința lor, ceea-ce în cele din urmă nici nu-i de mirat.

Ărpád — sfîrșimat. Din *Vrani* ni-se scrie, că chipul lui Ărpád atîrnat de cătră postărița unguroaică a fost sfîrșimat cu totul. Din pricina zdrobirii lui Ărpád e mare zarvă între Ungurii din giur.

Întemplieri de moarte. Biserica Blejului a îndurat o mare pierdere. Vineri, 12 Iunie, a încetat din viață canonicul *Dr. Alexandru Grama*, directorul seminarului teologic. A fost numai de 46 de ani, a fost candidat la scaunul vîldiciei, nu a primit însă, ci s'a retras. Dînsul a îmbogățit numărul cărților noastre și îndeosebi cu de cele bisericești și de istorie.

— *George Popovici*, major în *Serajev* a răposat în 4 Iunie. El a fost un destonic soldat și bun Român.

— *Constantin Florian*, învățător al Copandului de lângă Turda, a răposat în 30 Maiu, în vîrstă de 23 ani. Dînsul a fost un învățător bun și ceea-ce predica cu gura, arăta și cu fapt. Unde era vorba numai de ceva românesc, el totdeauna spriginia cu bărbăție. O urmare a acestora a fost și suferirea cu curaj și bărbăție a *închisorii din Cluj*, în timp de 10 zile, deși pe acea vreme era bolnav. La procesul Memorandului era în fruntea alor 300 Români, cari au mers în orașul fărădelegilor pentru a vedea dreptatea călcîndu-se în picioare. Înmormîntarea i-s'a făcut cu mare pompă, petrecîndu-l până la groapă o mulțime mare.
B.

— *Dionisie Popescu*, preot în *Zabar* a murit în vîrstă de 81 ani, slujind bisericii peste 50 ani.

— *Lasar Roșculețiu*, notar în pensiune în *Satul-Nou*, lângă Panciova, a murit în 3 Iunie. La înmormîntare a slujit dl protopop *Trifon Miclea*.

Fic-le țîrina ușoară și amintirea vecnică!

R Î S.

Jelea Țigancei.

Unei Țigance îi murî copilul și ea îl jelea astfel.

Auleo, par'ca-l ved că se duce în raiu și sf. Petru o să-i dea cheile raiului și el fiind mic o să le peardă și perzîndule o să-l bata Dumnezeu pînă l-a lua dracul.

Boarta.

Aureliu Pop.
Inv. român.

Țiganul la bataie.

Un Țigan a fost luat cîtînd și a fost dus și el la bataie. Cum s'o fi bîtuțul cioroiul, cum nu s'o fi bîtuț, nu știu dar' destul, că după bataie ghinerarul de mare își pune cîtanele în glida și începe treaba, care ce vitejie a făcut, că vrea să răsplătească pe fiecare după vrednicia lui.

Cine gîndiți, că a eșit mai întîiu și mai întîiu din glida, ca să-și arate vitejiile și să capete răsplata pentru ele? Nimenea altul, ca Ciurilă al nostru.

Iute la picioare,

Vrednic de mîncare.

„Ce vitejie ai făcut, Țigane?“ întrebă ghinerarul, mirîndu-se, că *Farașul* se arata mai întîiu și mai întîiu.

„Iare vitejie, Maria Tu!... Că singura lovitura am rețezat amîndouă picioarele unui ofițer dela dușmani“.

„Da de ce i-ai tăiat tocmai picioarele? De ce nu i-ai tăiat capul, că era mai mare vitejie?“ întrebă ghinerarul.

„D'apoi mă rog de iertare, Maria Tu, dă n'avea cap; că d'ar fi avut cap n'ar fi stat el să-și tînu amîndouă picioarele!“

POSTA REDACȚIEI.

D-sale Paul Ioan. În institutul Ortodoxesc primesc și școlărițe de dincoace de munți.

D-sale Teodor Magda Stăncescu în *M. Drombă*. La întrebarea d-tale își răspundem, că foaia are peste 8000 de abonenți.

D-sale V. Bica, inv. l-a scris în numărul trecut.

D-șoarei *Elena Creangă* în *Zernești*. O parte a poeziei o publicăm aci:

„Foaia“ este mamă și conducător,
Ea ne dă foloase și mult ajutor,
Ea ne luminează și ne înțelepțește,
Ea ne îmbărbătează și îndrumă.

În fețe aflăm ce se face 'n lume
Și ca ne îndrumă pe căile bune,
Așadar' cu toții cu drag s'o păstrăm
Și ca pe un lucru sfînt s'o abonăm.

D-sale *Demetriu Lazar Todoran*. *Pătrînzor* d-tale a ciripit mai întîiu în grădina poetei *Mădăra Cugler-Poni* din Iași. Pentru a nu rămînd în nedumerire cîtă dovada:

M. C.-Poni.

De-l găsi-veți trist și palid
De-l găsiți mîncînd de dor,
O! cîntați, cîntați atunci
Dulce cîntec de-amar.

Dar' de dragul vieții mele
Îl găsi-veți surîzînd,
Înspre cer sburați atunci
Căci amor nu-i pe pîmînt.

D. L. Todoran.

De-i afla o cîntînd de dor
După mîndrînd ei iubii,
Atunci zboară 'n nori zîmbînd
Căci iubire ai găsit.

Ear' de-o ași 'n tot lume
Și de-i vesel al ei cânt.
Tristă 'ntoarce-te și mîntuie
Că amor nu-i pe pîmînt.

Cît despre poezia „*În pădure*“ ea e curată plagiatură a poeziei „*Visurile mele*...“ din volumul de poezii al lui M. C. Poni. Prin astfel de „poezii“ nici un serviciu nu facem literaturii române, care are lipsă de lucrări originale și nici-decum de plagiaturi.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrieu Baltes.**

Proprietar: Pentru **T. L. Albini** sub sechestru:

V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 13 Iunie n.

Timișoara: 56 41 77 63 49
 Viena: 90 5 71 49 59

Tragerea din 17 Iunie n.

Brünn: 41 55 14 12 5

Tragerea din săptămâna viitoare după cal. vechiu.

Duminică, 9 Iunie: Agnita.

Mărcuți, 12 Iunie: Ciuc-Cârțalău, Gârceiu (Gârceșu), Macialău, Panteicu (Pânzeș-Csehi), Racoșul-inferior, Șeica-mică, Sighișoara, Șintereag, Turda, Vințu-de-jos.

13 Iunie: Sepși-Sân-Georgiu (Marția premergătoare târg de vite), Sereda.

14 Iunie: Bercaș (Sáros-Berkes), Grind, Satulung, Șimleul-Sălagiului, Zabola.

15 Iunie: Cheța (Kecze), Hodod, Mercuria, Rodna-veche, Suia, Teaca.

Calendarul săptămânii.

Zile	Calendarul vechiu		Calendarul nou	
	Dum. a 4-a d. Ros., gl. 3, sft. 4.	Soarele	răs.	ap.
m.	9 Chiril Alexandr.	21 Aloisiu	4 3 7 57	
ni	10 S. M. Timoteiu	22 Paulin	4 3 7 57	
pi	11 S.A.A. Bart. și Varn.	23 Edeltrud	4 3 7 57	
rc.	12 C. P. Onufrie c. m.	24 Ioan Botez.	4 3 7 57	
ri	13 Mța Achilina	25 Prosper	4 3 7 57	
ri	14 Prorocul Eliseiu	26 Ieremia	4 4 7 56	
ab.	15 Prorocul Amos	27 Ladislau	4 4 7 56	

**„Institutul Tipografic“
din Sibiu**

deplinesc tot felul de lucrări tipografice. Deosebi tipărește cărți de tot felul, științări de căsătorie, înștiințări de moarte, placate, bilete de vizită, nunturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile cât se poate de ieftine.

De asemenea institutul primește în editură cărți școlare și peste tot cărți cu nume pentru popor, precum sunt povești, snoave, poezii populare, orioare, romane, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori grafii scrise în limba poporului și alte deasemenea.

La „Institutul Tipografic“ avere națională, bine ar fi, ca Românii acei să-și găndeze cele de lipsă, ear' nu la străini.

La „Institutul Tipografic“
in Sibiu se află de vânzare

„POESII“
DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

Hârtie

pentru

scrierea de model la examen (Propise)

află de vânzare la „Institutul Tipografic“ din Sibiu.

100 bucăți 65 cr.

Coase de tîgae, fer vîrsat, oțel

de cele mai bune, și pe felelat

Lungimea: 70 75 80 85 90 ctm.

I dărab fl. —.80 —.80 1.— 1.— 1.—

Ori-ce coasă vîndută la mine pe felelat, care nu corespunde, se primește înapoi, sau se schimbă chiar și când ar fi fost bătută sau folosită. [1431] 5—

Pentru fiecare coasă se dă și o așa numită hîrtie de felelat.

La cumpărarea deodată alor 10 bucăți se dă una de bașca pe deasupra.

C. F. JICKELI,
prăvălie de fer, Sibiu, Piața-mică.

La „Institutul Tipografic“ se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

redunată de
Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzînd cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

La Institutul Tipografic, în Sibiu, se află de vânzare, cu prețul de 20 cr. broșura:

Die rechtliche Grundlage des Dualismus

Basa de drept a dualismului

de
Dr. N. D. cavalier de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțoste și apărută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

**Banca generală de asigurare
„TRANSILVANIA“**

în SIBIU.

fundată în anul 1868

[603] 30 -

asigurează prelîngă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobiliu etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095.828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Desușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Doi învătăcei

se primesc în franzelăria lui

Petru Moga,

Sibiu, Strada Csnădiei nr. 44.

[1526] 5-5

Se caută pentru moara „Pricala”
din Bocșa-română, cottul Caras Severin

un morar,

care totodată și ca „mașinist” se poate
provede lucrul de mașină. Moara se mină
și cu apă și cu foc.

Venitul morarului este: 10% din
venitul morii, pâne liberă pentru familie
și dreptul de a-și îngrășa 2 porci din
venitul morii. De oare-ce mai toți măci-
nătorii sânt Români, m'aș bucura dacă și
reflectanții la acest post ar fi Români, în
lipsa reflectanților români, se cere dela
alți reflectanți cunoașterea limbii române.

Amănunte și deslușiri mai detaliate
comunică proprietarul morii Constantin
Morariu în Bocșa-română, stațiunea
postală și gară.

Insinuările se se facă la proprietarul
morii până în 10/22 Iunie a. c., de oare-ce
în serviciul morii poate intra în 18/30
Iunie a. c.

[1560] 6-5

Constantin Morariu,
proprietar.

Marfă gata după plăcere.

Constantin Dragoș,

măiestru pantofar,

Sibiu, strada Măcelarilor 37,

recomandă onoratului p. t. public, că în lucrătoarea sa de
păpuerie efectuește tot felul de încălțăminte pentru domni,
dame și copii, precum și tot felul de reparaturi, cu prețurile
cele mai moderate, oferind totodată spre mulțumirea tuturor
marfă solidă și prompt executată.

[1574] 5-12

Prețuri foarte ieftine.

Luorul solid, bun și durabil.

Comandele se efectuează la loc.

3 medallii de aur
15 de argint
12 diplome de
onoare și recu-
noștință.

Franz Joh. Kwizda.

Prafurile Korneuburg
pentru nutirea VITELOR ale lui KWIZDA.

Mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

De 40 de ani se întrebuințează în cele mai multe grajduri, la lipsa
de poftă de mâncare, mistuirea rea, pentru îmbunătățirea laptelui
și augmentarea laptelui dela vaci. [1794] 47-40

Prețul unei cutii 1/4, 70 cr., o cutie 1/2, 35 cr.

Liferant și curții c. și r.
austro-ungare.

Liferant al curții roy.
române.

Să se observe bine
marca și să se
ceară exclusiv
fluidul de restitu-
țiune a lui
Kwizda.

Depositul principal:
Farmacia cereală
Korneuburg l. Vienn.

Se găsește în
toate farmaciile
și drogeriile
din
Austro-Ungara.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului,
că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică
de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună
și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse
fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fie-
cărui a se convinge cu privilegiul comandelor în atelier
despre bunătatea materialului și conștientiositatea exe-
cutării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la
cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voi face
cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai
conștientios mod toate comandele, semnez în speranța
unei clientele binevoitoare

[950] 14-

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acordă și plățirea în rate.

